

Identificació de l'expedient

Resolució del procediment sancionador núm. PS 48/2023, referent a l'Institut Català de la Salut.

Antecedents

1. En data 04/11/2022, va tenir entrada a l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, per trasllat de l'Agència Espanyola de Protecció de Dades (AEPD), un escrit de denúncia contra l'Institut Català de la Salut (ICS), amb motiu d'un presumpte incompliment de la normativa sobre protecció de dades personals. El denunciant (...) hi exposava, en síntesi, el següent i aportava documentació diversa sobre els fets denunciats.

- 1.1. Que, en el marc del seu procés de separació, la seva exparella "(...) presentó [en seu judicial] unos documentos médicos personales a los que no sabíamos cómo pudo tener acceso."
- 1.2. Que, a través de l'aplicació La Meva Salut (LMS), va veure que es va efectuar "un acceso desde un centro médico de Esparraguera, municipio al que nunca he ido", raó per la qual "creemos que ha realizado algún conocido de mi ex pareja para facilitarle estos datos."

Juntament amb la denúncia, s'aportava una captura de pantalla estreta de LMS —lloc web a través del qual el Departament de Salut permet a la ciutadania consultar els accessos a la història clínica compartida (HC3). La captura mostrava que des del CAP Esparraguera s'havia accedit a la història clínica del denunciant el dia 30/12/2021, a les 19:34, 19:35 i 19:36 hores; i que la informació consultada havia estat la següent: "informació diagnòstics", "informació curs clínic" i "informació informes clínics."

2. L'Autoritat va obrir una fase d'informació prèvia (núm. IP 394/2022) per determinar si els fets eren susceptibles de motivar la incoació d'un procediment sancionador, d'acord amb el que preveuen l'article 7 del Decret 278/1993, de 9 de novembre, sobre el procediment sancionador d'aplicació als àmbits de competència de la Generalitat, i l'article 55.2 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques (LPAC).

En aquesta fase d'informació, en data 16/01/2023 es va requerir l'entitat denunciada perquè aportés el registre d'accessos a la història clínica del denunciant, des de la data 01/12/2021 fins al 31/12/2021 (ambdós inclosos), en què constés necessàriament la informació següent:

- a) Identificació i perfil professional (metge/essa, infermeria, auxiliar infermeria, etc.) de la persona que hi va accedir.
- b) Informació (registres) als que quals es va accedir
- c) Justificació dels accessos.

3. En data 25/01/2023, l'entitat denunciada va respondre el requeriment amb un escrit en què exposava que "(...) des de l'ICS no és possible donar resposta a aquest requeriment, ja que la informació d'accessos que es pot consultar a través de l'aplicatiu que no és titularitat

de l'ICS, sinó que el responsable és el Departament de Salut, i per tant l'entitat que disposa del corresponent registre d'accessos a l'HC3.”

4. En data 02/03/2023, l'entitat denunciada va aportar una resposta complementària a l'anterior, en què exposava el següent:

— Que “es complementa la informació requerida per part de l'APDCAT fruit de noves actuacions efectuades per part de l'ICS en relació amb aquest cas, concretament, en referència a la informació que l'ICS pot obtenir en relació a l'HC3, que es limita a verificar si un professional s'ha connectat, ja que una vegada dins de l'HC3 l'ICS ja no en té la traça.”

— Que “entre el dia 01/12/2021 i el 31/12/2021 s'han trobat accessos realitzats per professionals del CAP Esparraguera a l'HC3 del denunciant.”

— Que “s'ha procedit a contactar amb el CAP Esparraguera per verificar si aquests accessos estan justificats. En aquest sentit, cal indicar que l'obtenció de la traçabilitat habitualment es pot realitzar pels propis equips de territori per verificar que els accessos a les històries clíniques dels pacients són correctes, però que al demanar-se la informació de l'accés a l'HC3, aquesta informació és d'obtenció més complexa i s'ha hagut d'efectuar a través dels serveis centrals, pel que ara és necessari traslladar aquesta informació als serveis territorials a fi que verifiquin la seva adequació a les tasques assignades al professional.”

— Que “en breu us farem arribar la informació en relació a la licitud d'aquests accessos.”

5. En data 08/03/2023, l'entitat denunciada va aportar una resposta complementària a l'anterior, la qual incloïa “la traça dels accessos a la història clínica del reclamant on figura la informació demanada així com la valoració/justificació de l'accés.” Igualment, indicava que “es posaran en funcionament els mecanismes interns derivats de la detecció d'aquesta situació.”

La documentació annexa que va presentar l'entitat denunciada, juntament amb la resposta, consistia en un llistat de 14 accessos no justificats a l'HC3 del denunciant, efectuats des de l'ABS Esparreguera els dies 30/12/2021 i 28/03/2022, amb el detall següent:

- Una persona amb categoria professional d'infermer/a (Sr/a. A) va efectuar 9 accessos en data 30/12/2021 (15:41, 15:41, 15:42, 16:02, 16:28, 16:40, 19:34, 19:38 i 19:38 hores), als mòduls PRSFG320 – nou seguiment; HCCN2WS - Història Clínica Compartida ICS; HCCN2WS - Història Clínica Compartida ICS; LABFG001 – analítiques d'un pacient (sist. antic Girona); HCCN2WS - Història Clínica Compartida ICS; LABFG001 – analítiques d'un pacient (sist. antic Girona); VISORHC3 - Visor Història Clínica Compartida de Catalunya; VISORHC3 - Visor Història Clínica Compartida de Catalunya i HCCN2WS - Història Clínica Compartida ICS, respectivament.
- Una persona amb categoria professional d'auxiliar administratiu/va (Sr/a. B) va efectuar 1 accés en data 30/12/2021, a les 15:24 hores, al mòdul USUFG005 – manteniment d'usuaris i pacients.
- Una persona amb categoria professional d'auxiliar administratiu/va (Sr/a. C) va efectuar 4 accessos en data 28/03/2022 (10:19, 10:19, 10:19 i 10:20 hores), als

mòduls VISFG199 – consulta de visites; VISFG199 – consulta de visites; ALEFG006 – avisos del pacient / tasques pendents i ALEFG006 – avisos del pacient / tasques pendents, respectivament.

6. En data 16/06/2023, es va requerir el denunciant perquè aportés còpia dels documents mèdics relatius a la seva salut que la seva exparella hauria presentat en el procés judicial que esmentava en l'escrit de denúncia, en els quals s'apreciés la data d'expedició.
  7. En la mateixa data, el denunciant va trametre un informe d'alta emès en data 26/06/2020 per una persona facultativa del CSM Nou Barris Nord, de Barcelona.
  8. En data 19/06/2023, es va requerir de nou el denunciant perquè, en el termini de 10 dies hàbils, acredités que la seva exparella hauria presentat l'anterior informe d'alta de data 26/06/2020 en el marc del procés de separació esmentat en l'escrit de denúncia. El denunciant no va respondre el requeriment.
  9. En data 05/09/2023, la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades va acordar iniciar un procediment sancionador contra l'ICS per una presumpta infracció prevista a l'article 83.5.a, en relació amb l'article 5.1.f, tots ells del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril, relatiu a la protecció de les persones físiques pel que fa al tractament de dades personals i a la lliure circulació d'aquestes dades (RGPD). Aquest acord d'iniciació es va notificar a l'entitat imputada en data 07/09/2023.
- Per altra banda, en l'acord d'inici no es va efectuar cap imputació respecte d'un eventual ús en un procés judicial de la documentació o de les dades que s'haguessin pogut obtenir a partir dels accessos indeguts a l'HC3 del denunciant, ja que durant la fase d'informació prèvia no es va obtenir cap indicati d'aquest fet denunciat.
10. A l'acord d'iniciació es concedia a l'entitat imputada un termini de 10 dies hàbils per formular al·legacions i proposar la pràctica de proves que considerés convenients per defensar els seus interessos. A sol·licitud de l'ICS, aquest termini es va ampliar en 5 dies més.
  11. En data 02/10/2023, als efectes d'al·legacions, l'ICS va presentar un escrit emès pel Servei d'Atenció Primària Metropolitana Sud, de data 12/09/2023, en què exposava les actuacions que l'entitat havia portat a terme en relació amb aquest procediment sancionador i amb la informació prèvia que el va precedir (IP 394/2022). Aquestes actuacions són les següents:

“02/03/2023: Des de l'Àrea d'Atenció a la Ciutadania del Centre Corporatiu de l'ICS s'envia la petició d'informació de l'APDCAT IP 394/2022 al Servei d'Atenció Primària Alt Penedès-Garraf-Baix Llobregat Nord (SAP APGN) per tal que es faci arribar a la direcció de l'Equip d'Atenció Primària (EAP) Esparreguera per la gestió corresponent com equip implicat.

03/03/2023: La direcció de l'EAP Esparreguera respon a través de correu electrònic que després d'analitzar els accessos dels 3 professionals de l'equip (no en poden donar cap per justificat).

03/03/2023: El SAP APGN trasllada la informació d'accessos no justificats a l'ICS.

10/03/2023: L'ICS comunica al SAP que presentaran les al·legacions oportunes a l'APDCAT i envia la proposta d'informe que han elaborat. Comenten que davant la possibilitat que des de l'APDCAT s'iniciï un procés sancionador caldria emprendre les accions oportunes per part del SAP.

13/03/2023: Des del SAP APGN se sol·licita a la direcció de Recursos Humans de la Gerència Territorial Metropolitana Sud (GTMS) que, seguint el procediment estipulat per aquests assumptes, realitzin les gestions oportunes.

26/04/2023: Des de Recursos Humans de la GTMS s'envia al SAP APGN l'informe intern que han elaborat després de portar a terme les gestions oportunes. (...)

08/09/2023: L'ICS envia al SAP APGN la petició d'informació que fan des de l'APDCAT pel procediment sancionador PS 48/2023 esmentat a l'inici, motiu pel qual s'emet aquest informe.”

Juntament amb l'anterior escrit, l'ICS aportava un informe emès per l'instructor de l'expedient RACA0790722006/ARCOPOL-2/2023, de la Direcció de Recursos Humans de la Gerència Territorial Metropolitana Sud (GTMS), de data 25/04/2023. En aquest informe, es detallen les investigacions i conclusions d'aquest instructor en relació amb els accessos a l'HC3 del denunciador que són objecte d'aquest procediment sancionador, les quals s'aborden a l'apartat 2 dels fonaments de dret.

12. En data 30/10/2023, la persona instructora d'aquest procediment va formular una proposta de resolució, per la qual proposava que la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades declarés que l'Institut Català de la Salut havia incorregut en una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, tots ells de l'RGPD.

Aquesta proposta de resolució es va notificar en data 30/10/2023 i es concedia un termini de 10 dies per formular al·legacions.

13. En data 08/11/2023, l'entitat imputada va presentar un escrit d'al·legacions a la proposta de resolució.

Fets provats

Els dies 30/12/2021 i 28/03/2022, tres persones que prestaven serveis a l'ABS Esparreguera van efectuar accessos no justificats a l'HC3 del denunciador, amb el detall que s'ha transcrit a l'antecedent 5, que aquí es dona per reproduït. Aquests accessos es van fer sense el consentiment del denunciador i sense que ho justificqués cap actuació assistencial.

Fonaments de dret

1. Són d'aplicació a aquest procediment el que preveuen l'LPAC i l'article 15 del Decret 278/1993, segons el que preveu la DT 2a de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre, de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades. De conformitat amb els articles 5 i 8 de la Llei 32/2010, la resolució del procediment sancionador correspon a la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades.

2. L'entitat imputada ha formulat al·legacions tant a l'acord d'iniciació com a la proposta de resolució. Les primeres ja es van analitzar en la proposta de resolució però, tot i això, es considera procedent esmentar-les aquí. Tot seguit s'analitzen el conjunt d'al·legacions formulades per l'entitat imputada.

2.1. Escau, en primer lloc, abordar les al·legacions que l'entitat imputada va formular a l'acord d'iniciació.

Com s'ha exposat a l'antecedent 11è, a efectes d'al·legacions l'entitat imputada es va limitar a traslladar a aquesta Autoritat un informe de data 25/04/2023, emès per un instructor de la Direcció de Recursos Humans de la Gerència Territorial Metropolitana Sud (GTMS), en el marc d'un expedient informatiu de caràcter disciplinari. Cal remarcar que aquest informe es va emetre quan l'entitat va tenir coneixement que aquesta Autoritat havia obert una informació prèvia, però abans que s'incoés aquest procediment sancionador.

En aquest informe, s'admet que tres persones van accedir a l'HC3 del denunciant des de l'ABS Esparraguera. Un cop analitzats aquests accessos, l'instructor de l'expedient concloïa el següent:

— Sobre els 9 accessos efectuats a l'HC3 del denunciant per una persona amb categoria professional d'infermer/a (Sr/a.A), en data 30/12/2021, s'exposava que:

“En base a les informacions tècniques aportades per la UAC del SAP Alt Penedès-Garraf/Baix Llobregat Nord, a la declaració de (...) [professional que va efectuar els accessos] i a la declaració de la directora de l'EAP Esparraguera, (...) aquesta instrucció no pot donar per justificats els accessos a la història clínica del Sr. (...) [denunciant] per part de (...) [professional que va efectuar els accessos].”

Per tant, en aquest cas, l'entitat denunciada reconeixia la manca de justificació dels accessos.

— Sobre els accessos duts a terme pel personal amb categoria d'auxiliar administratiu:

Sobre l'accés efectuat per una persona amb categoria professional d'auxiliar administratiu/va (Sr/a. B), en data 30/12/2021, s'exposa que:

“En base a les informacions tècniques aportades per la UAC del SAP Alt Penedès-Garraf/Baix Llobregat Nord, a la declaració de (...) [professional que va efectuar l'accés] i a la declaració de la directora de l'EAP Esparraguera, (...) aquesta instrucció considera justificats els accessos a les pantalles de gestió administrativa del Sr. (...) [denunciant] per part de (...) [professional que va efectuar l'accés] (...).”

Sobre els 4 accessos efectuats per una persona amb categoria professional d'auxiliar administratiu/va (Sr/a. C), en data 28/03/2022, s'exposa que:

“En base a les informacions tècniques aportades per la UAC del SAP Alt Penedès-Garraf/Baix Llobregat Nord, a la declaració de (...) [professional que va efectuar els accessos] i a la declaració de la directora de l'EAP Esparraguera, (...) aquesta instrucció considera justificats els accessos a les pantalles de gestió administrativa del Sr. (...) [denunciant] per part de (...) [professional que va efectuar els accessos] (...).”

Seguidament, en l'apartat "Observacions" del mateix informe de data 25/04/2023, l'instructor de l'expedient conclouïa que: "A banda de la justificació que es pugui donar als accessos, cal remarcar que els produïts des dels logins de (...), auxiliars administratives, i, per tant, personal de gestió i serveis, són de naturalesa estrictament administrativa, ja que les credencials de l'ECAP del personal de gestió i serveis no donen accés a la història clínica de cap pacient."

En primer lloc, cal assenyalar que, sobre la base d'aquest informe emès per l'instructor, l'entitat denunciada venia a reconèixer l'existència dels accessos que dues persones amb el perfil d'auxiliar administratiu van efectuar a l'HC3 del denunciant. Tanmateix els considera justificats, d'acord amb les manifestacions fetes per les persones que hi van accedir i per la Direcció de l'EAP Esparreguera en el marc d'un expedient informatiu de caràcter disciplinari.

Més enllà d'aquestes conclusions de l'instructor, les quals s'entenen emmarcades en l'àmbit un expedient informatiu en matèria de recursos humans, en el marc d'aquest procediment l'entitat denunciada no ha aportat cap prova ni indicatiu que justifiqui la necessitat o procedència dels accessos controvertits duts a terme pel personal amb perfil d'auxiliar administratiu, com podria ser, a tall d'exemple, que el denunciant hagués estat tractat al centre mèdic des del qual es van produir els accessos.

Pel que fa a l'observació de l'instructor de l'expedient informatiu relativa al fet que el personal amb perfil d'auxiliar administratiu no tindria accés a dades clíniques, sinó només a dades "estrictament administratives", aquest fet no desvirtua els fets imputats en aquest procediment sancionador. Fins i tot en aquest supòsit, les persones amb aquest perfil que van efectuar els accessos injustificats tenien a disposició les dades personals identificatives del denunciant, incloses algunes que podrien ser de salut —i, per tant, dades d'especial protecció—, com ara visites mèdiques programades en determinats centres o especialitats, proves diagnòstiques programades, etc.

2.2. Seguidament, escau abordar les al·legacions que l'entitat ha formulat a la proposta de resolució.

En el seu escrit, en síntesi, l'ICS al·lega:

- Que "ens oposem a aquesta qualificació dels fets, en el sentit que entenem que només podran ésser sancionades per fets constitutius d'infracció administrativa les persones físiques i jurídiques que resultin responsables dels mateixos a títol de dol o culpa."
- Que "juntament a la imputació, l'exigència de dol o culpa exclou la sanció pel resultat (STC 76/1990, de 26 d'abril). (...).
- Que "(...) la conducta que l'ACPD entén que podria ser constitutiva d'infracció greu requereix l'existència de culpa, que es concretaria, pel que ara interessa, en la manca de diligència observada per l'ICS. Aquesta falta de diligència configuraria l'element de culpa de la infracció administrativa i resultaria imputable, i, òbviament, entenem que no es dona en el supòsit de fet que aquí ens ocupa."
- Que "en el cas que ens ocupa, no hi ha cap negligència per part de l'ICS sinó que personal al seu servei ha comés alguna actuació que pot ser irregular i que, en tot cas, i com es recull en la proposta de resolució de procediment sancionador de

l'APDCAT, l'ICS ha sigut diligent obrint el corresponent tràmit d'informació reservada i sense que, per part de l'APDCAT, s'imposin mesures correctores. L'ICS no pot evitar que, d'entre els seus milers de treballadors, algú no faci un accés il·legítim (...). (...) això no vol dir que l'ICS no garanteixi una seguretat adequada de les dades i vulneri l'article 5.1. f) del RGPD. (...) la prova que no s'ha qüestionat cap problema de seguretat és no adoptar cap mesura correctora perquè la infracció l'ha pogut cometre de manera intencionada un treballador de l'ICS que tenia accés pel seu càrrec a dades clíniques i ha fet un mal ús en una conducta individual aliena a l'ICS."

- Que "en conseqüència, l'aplicació del principi de culpabilitat a l'àmbit administratiu sancionador imposa que de les infraccions d'aquest ordre només es podrà ser responsable, bé a títol de dol o bé a títol de culpa. És a dir, la falta de dol o culpa exclou la imputabilitat (...). Això darrer no es dona en cap cas en els fets objecte d'aquest procediment sancionador, i, per tant, cap imputació es pot realitzar a l'ICS en relació als mateixos."

Cal partir de la premissa que l'entitat reconeix que es van produir accessos indeguts per part de personal al seu servei. En aquest sentit, les al·legacions formulades no són tendents a desvirtuar la realitat dels fets que van motivar la incoació del procediment, ni tampoc la qualificació jurídica establerta a l'acord d'iniciació, sinó que se centren a rebatre la responsabilitat de l'entitat denunciada, amb l'argument que els accessos injustificats a la història clínica del denunciant els va efectuar el personal al seu servei.

Sobre la culpabilitat de les persones jurídiques s'ha pronunciat recentment l'Audiència Nacional la seva sentència de 16/10/2023, que analitza precisament aquesta qüestió en un cas de vulneració de la normativa de protecció de dades:

"El Tribunal Constitucional ha declarado reiteradamente que los principios del orden penal, entre los que se encuentra el de culpabilidad, son de aplicación, con ciertos matices, al derecho administrativo sancionador, al ser ambos manifestaciones del ordenamiento punitivo del Estado (STC 18/1987, 150/1991), y que no cabe en el ámbito sancionador administrativo la responsabilidad objetiva o sin culpa, en cuya virtud se excluye la posibilidad de imponer sanciones por el mero resultado, sin acreditar un mínimo de culpabilidad aun a título de mera negligencia (SSTC 76/1990 y 164/2005).

El principio de culpabilidad, garantizado por el artículo 25 de la Constitución, limita el ejercicio del ius puniendi del Estado y exige, según refiere el Tribunal Constitucional en la sentencia 129/2003, de 20 de junio, que la imposición de la sanción se sustente en la exigencia del elemento subjetivo de culpa, para garantizar el principio de responsabilidad y el derecho a un procedimiento sancionador con todas las garantías (STS de 1de marzo de 2012, Rec 1298/2009).

Con arreglo a la Ley 40/2015, art 27, solo constituyen infracciones administrativas las vulneraciones del ordenamiento jurídico previstas como tales infracciones por una ley. Y el art. 28 de la misma que solo pueden ser sancionados por hechos constitutivos de infracción administrativa los responsables de los mismos, aún a título de simple inobservancia. Obviamente, ello supone que dicha responsabilidad sólo puede ser exigida a título de dolo o culpa, quedando desterrada del ámbito del derecho administrativo sancionador la llamada "responsabilidad objetiva", y comprendiendo el título culposo a imprudencia, negligencia.

No obstante, el modo de atribución de responsabilidad a las personas jurídicas no se corresponde con las formas de culpabilidad dolosas o imprudentes que son imputables a la conducta humana. De modo que, en el caso de infracciones cometidas por personas jurídicas, aunque haya de concurrir el elemento de la culpabilidad, éste se aplica necesariamente de forma distinta a como se hace respecto de las personas físicas. Según la STC 246/1991 " (...) esta construcción distinta de la imputabilidad de la autoría de la infracción a la persona jurídica nace de la propia naturaleza de ficción jurídica a la que responden estos sujetos. Falta en ellos el elemento volitivo en sentido estricto, pero no la capacidad de infringir las normas a las que están sometidos. Capacidad de infracción y, por ende, reprochabilidad directa que deriva del bien jurídico protegido por la norma que se infringe y la necesidad de que dicha protección sea realmente eficaz y por el riesgo que, en consecuencia, debe asumir la persona jurídica que está sujeta al cumplimiento de dicha norma "(en este sentido STS de 24 de noviembre de 2011, Rec 258/2009)."

En el cas que aquí s'analitza s'ha acreditat que els accessos injustificats a la història clínica del denunciant —els quals es van produir no una sola vegada, sinó en catorze ocasions, i per tres persones treballadores en dues dates diferents— van ser fruit d'una actuació culposa o dolosa del personal de l'ICS. La mateixa entitat reconeix aquesta circumstància, quan afirma que "un personal al seu servei ha comès alguna actuació que pot ser irregular (...)" i que "(...) la infracció l'ha pogut cometre de manera intencionada un treballador de l'ICS que tenia accés pel seu càrrec a dades clíniques i ha fet un mal ús en una conducta individual aliena a l'ICS", i d'aquesta actuació negligent del seu personal n'ha de respondre l'entitat imputada. A tot l'anterior, cal afegir que el règim de responsabilitat previst a la normativa de protecció de dades, concretament a l'article 70 de la Llei orgànica 3/2018, de 5 de desembre, de protecció de dades personals i garantia dels drets digitals (LOPDGDD), recau sobre els responsables del tractament, entre altres subjectes.

A la vista del que s'ha exposat, les al·legacions formulades en el marc d'aquest procediment sancionador no poden reeixir.

3. En relació amb els fets descrits a l'apartat de fets provats, relatius al principi de confidencialitat, cal acudir a l'article 5.1.f de l'RGPD, que preveu que:

"1. Los datos personales serán: (...) f) tratados de tal manera que se garantice una seguridad adecuada a los datos personales, incluida la protección contra el tratamiento no autorizado o ilícito y contra su pérdida, destrucción o daño accidental, mediante la aplicación de medidas técnicas y organizativas apropiadas ("integridad y confidencialidad")".

Aquest principi d'integritat i confidencialitat previst per l'RGPD s'ha de complementar amb el deure de confidencialitat recollit a l'article 5 de l'LOPDGDD, el qual estableix:

"Deure de confidencialitat.

1. Els responsables i encarregats del tractament de dades així com totes les persones que intervinguin en qualsevol fase d'aquest estan subjectes al deure de confidencialitat a què es refereix l'article 5.1.f) del Reglament (UE) 2016/679.

2. L'obligació general que assenyala l'apartat anterior és complementària dels deures de secret professional de conformitat amb la normativa aplicable.

3. Les obligacions que estableixen els apartats anteriors es mantenen encara que hagi finalitzat la relació de l'obligat amb el responsable o encarregat del tractament.”

La legislació sanitària, aplicable al cas, regula l'ús de la història clínica en els termes següents:

L'article 11 Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernent la salut i l'autonomia del pacient, i la documentació clínica:

“1. La història clínica és un instrument destinat fonamentalment a ajudar a garantir una assistència adequada al pacient. A aquest efecte, els professionals assistencials del centre que estan implicats en el diagnòstic o el tractament del malalt han de tenir accés a la història clínica.

2. Cada centre ha d'establir el mecanisme que faci possible que, mentre es presta assistència a un pacient concret, els professionals que l'atenen puguin, en tot moment, tenir accés a la història clínica corresponent.

3. Es pot accedir a la història clínica amb finalitats epidemiològiques, d'investigació o docència, amb subjecció al que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, i la Llei de l'Estat 14/1986, de 25 d'abril, general de sanitat, i les disposicions concordants. L'accés a la història clínica amb aquestes finalitats obliga a preservar les dades d'identificació personal del pacient, separades de les de caràcter clínicoassistencial, llevat que aquest n'hagi donat abans el consentiment.

4. El personal que té cura de les tasques d'administració i gestió dels centres sanitaris pot accedir només a les dades de la història clínica relacionades amb les dites funcions.

5. El personal al servei de l'Administració sanitària que exerceix funcions d'inspecció, degudament acreditat, pot accedir a les històries clíniques, a fi de comprovar la qualitat de l'assistència, el compliment dels drets del pacient o qualsevol altra obligació del centre en relació amb els pacients o l'Administració sanitària.

6. Tot el personal que accedeix en ús de les seves competències a qualsevol classe de dades de la història clínica resta subjecte al deure de guardar-ne el secret.”

Al seu torn, l'article 16 de la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de la autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria de informació i documentació clínica, estableix:

“1. La historia clínica es un instrumento destinado fundamentalmente a garantizar una asistencia adecuada al paciente. Los profesionales asistenciales del centro que realizan el diagnóstico o el tratamiento del paciente tienen acceso a la historia clínica de éste como instrumento fundamental para su adecuada asistencia.

2. Cada centro establecerá los métodos que posibiliten en todo momento el acceso a la historia clínica de cada paciente por los profesionales que le asisten.

3. El acceso a la historia clínica con fines judiciales, epidemiológicos, de salud pública, de investigación o de docencia, se rige por lo dispuesto en la legislación vigente en materia de protección de datos personales, y en la Ley 14/1986, de 25 de abril, General de Sanidad, y demás normas de aplicación en cada caso. El acceso a la historia clínica con estos fines obliga a preservar los datos de identificación personal del paciente, separados de los de carácter clínicoasistencial, de manera que, como regla general, quede asegurado el anonimato, salvo que el propio paciente haya dado su consentimiento para no separarlos.

Se exceptúan los supuestos de investigación previstos en el apartado 2 de la Disposición adicional decimoséptima de la Ley Orgánica de Protección de Datos Personales y Garantía de los Derechos Digitales.

Asimismo, se exceptúan los supuestos de investigación de la autoridad judicial en los que se considere imprescindible la unificación de los datos identificativos con los clínicoasistenciales, en los cuales se estará a lo que dispongan los jueces y tribunales en el proceso correspondiente. El acceso a los datos y documentos de la historia clínica queda limitado estrictamente a los fines específicos de cada caso. Cuando ello sea necesario para la prevención de un riesgo o peligro grave para la salud de la población, las Administraciones sanitarias a las que se refiere la Ley 33/2011, de 4 de octubre, General de Salud Pública, podrán acceder a los datos identificativos de los pacientes por razones epidemiológicas o de protección de la salud pública. El acceso habrá de realizarse, en todo caso, por un profesional sanitario sujeto al secreto profesional o por otra persona sujeta, asimismo, a una obligación equivalente de secreto, previa motivación por parte de la Administración que solicitase el acceso a los datos.

4. El personal de administración y gestión de los centros sanitarios sólo puede acceder a los datos de la historia clínica relacionados con sus propias funciones.

5. El personal sanitario debidamente acreditado que ejerza funciones de inspección, evaluación, acreditación y planificación, tiene acceso a las historias clínicas en el cumplimiento de sus funciones de comprobación de la calidad de la asistencia, el respeto de los derechos del paciente o cualquier otra obligación del centro en relación con los pacientes y usuarios o la propia Administración sanitaria.

6. El personal que accede a los datos de la historia clínica en el ejercicio de sus funciones queda sujeto al deber de secreto.

7. Las Comunidades Autónomas regularán el procedimiento para que quede constancia del acceso a la historia clínica y de su uso”.

Durant la tramitació d'aquest procediment s'ha acreditat el fet descrit a l'apartat de fets provats, que és constitutiu de la infracció prevista a l'article 83.5.a l'RGPD, que tipifica la vulneració dels “principios básicos para el tratamiento”, entre els quals s'encabeix el principi de confidencialitat.

La conducta que aquí s'aborda s'ha recollit com a infracció molt greu a l'article 72.1.i de l'LOPDGDD, de la manera següent:

“i) La vulneració del deure de confidencialitat que estableix l'article 5 d'aquesta Llei orgànica.”

4. L'article 77.2 de l'LOPDGDD disposa que, en el cas d'infraccions comeses pels responsables o encarregats enumerats a l'article 77.1 de l'LOPDGDD, l'autoritat de protecció de dades competent:

“(...) ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi, si s'escau, les mesures que convingui adoptar perquè cessi la conducta o es corregeixin els efectes de la infracció que s'hagi comès, a excepció de la que preveu l'article 58.2.i del Reglament (UE) 2016/679 del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'abril de 2016.

La resolució s'ha de notificar al responsable o l'encarregat del tractament, a l'òrgan del qual depengui jeràrquicament, si s'escau, i als afectats que tinguin la condició d'interessat, si s'escau.”

I l'apartat 3r de l'article 77 de l'LOPDGDD estableix que:

“3. Sense perjudici del que estableix l'apartat anterior, l'autoritat de protecció de dades ha de proposar també la iniciació d'actuacions disciplinàries quan hi hagi indicis suficients per fer-ho. En aquest cas, el procediment i les sancions que s'han d'aplicar són els que estableix la legislació sobre règim disciplinari o sancionador que sigui aplicable.
(...)”

En termes similars a l'LOPDGDD, l'article 21.2 de la Llei 32/2010 determina el següent:

“2. En el cas d'infraccions comeses amb relació a fitxers de titularitat pública, el director o directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades ha de dictar una resolució que declari la infracció i estableixi les mesures a adoptar per a corregir-ne els efectes. A més, pot proposar, si escau, la iniciació d'actuacions disciplinàries d'acord amb el que estableix la legislació vigent sobre el règim disciplinari del personal al servei de les administracions públiques. Aquesta resolució s'ha de notificar a la persona responsable del fitxer o del tractament, a l'encarregada del tractament, si escau, a l'òrgan del qual depengui i a les persones afectades, si n'hi ha”.

Tal com va indicar la instructora a la proposta de resolució, no escau requerir mesures correctores, ja que es tracta de fets ja consumats.

D'altra banda, escau proposar que l'ICS iniciï actuacions disciplinàries contra la persona treballadora amb categoria professional d'infermer/a (Sr./Sra. A), respecte de la qual el mateix instructor de l'ICS havia conclòs que els accessos que havia dut a terme (9) no tenien cap justificació.

Resolució

Per tot això, resolc:

1. Declarar que l'Institut Català de la Salut ha comès una infracció prevista a l'article 83.5.a en relació amb l'article 5.1.f, ambdós de l'RGPD.

No cal requerir mesures per corregir els efectes de la infracció.

2. Proposar a l'Institut Català de la Salut que iniciï actuacions disciplinàries contra la persona treballadora que va efectuar 9 accessos injustificats, de conformitat amb el que s'ha exposat al fonament de dret 4.
3. Notificar aquesta resolució a l'Institut Català de la Salut.
4. Comunicar la resolució al Síndic de Greuges, de conformitat amb el que preveu l'article 77.5 de l'LOPDGDD.
5. Ordenar que es publiqui aquesta resolució al web de l'Autoritat (apdcat.gencat.cat), de conformitat amb l'article 17 de la Llei 32/2010, de l'1 d'octubre.

Contra aquesta resolució, que posa fi a la via administrativa d'acord amb els articles 26.2 de la Llei 32/2010 i 14.3 del Decret 48/2003, de 20 de febrer, pel qual s'aprova l'Estatut de l'Agència Catalana de Protecció de Dades, amb caràcter potestatiu l'entitat imputada pot interposar un recurs de reposició davant la directora de l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades, en el termini d'un mes a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb el que preveuen l'article 123 i següents de la Llei 39/2015. També es pot interposar directament un recurs contenciós administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Barcelona, en el termini de dos mesos a comptar a partir de l'endemà de la seva notificació, d'acord amb els articles 8, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Si l'entitat imputada manifesta a l'Autoritat la seva intenció d'interposar un recurs contenciós administratiu contra la resolució ferma en via administrativa, la resolució se suspendrà cautelarment en els termes previstos a l'article 90.3 de l'LPAC.

Igualment, l'entitat imputada pot interposar qualsevol altre recurs que consideri convenient per defensar els seus interessos.

La directora